

BLEJSKA KONFERENCA O ELEKTRONSKEM POSLOVANJU

Od 10. do 12. junija 1996 je bila na Bledu deveta mednarodna konferenca **Povečanje učinkovitosti in uspešnosti trgovine z elektronskim poslovanjem (Electronic Commerce for Trade Efficiency and Effectiveness)**. Znak konference, ki si je tokom let pridela ime **Bled Electronic Commerce Conference**, tvorijo štirje medsebojno povezani krogi, ki predstavljajo povezovanje štirih dejavnikov, pomembnih za uresničitev elektronskega poslovanja: podjetij, vladnih organizacij, ponudnikov informacijske tehnologije in univerz. Blejska konferenca je slovenski prispevek k svetovnim prizadevanjem razvijanja elektronskega poslovanja.

Njena usmeritev je skladna s prizadevanji Evropske zveze za pospešitev informatiziranja družbe, katerega pomembna sestavina je ravno elektronsko poslovanje.

V programu konference so bili poleg vrste slovenskih in mednarodnih referentov v plenarnem delu tudi tematsko usmerjeni paneli o elektronskem poslovanju: trgovina in oskrbovalna veriga, izvozno-uvozni proces (izvoznik, špediter, prevoznik, carina), telekomunikacije, zdravstvo - zavarovalstvo, vladne organizacije - podjetja, plačilni promet, elektronsko poslovanje malih podjetij, raziskovanje elektronskega poslovanja. Predstavljene so bile tehnologije ripa, Interneta in elektronskega poslovanja.

Upoštevanje tega, da v podjetjih in vladnih organizacijah držav Evropske Unije uvajajo elektronsko poslovanje, je za slovenska podjetja velikega pomena. V naslednjih letih bodo namreč morala zagotoviti, da bodo usposobljena za elektronsko poslovanje, s čim manj papirja, zamud in stroškov. V mnogih slovenskih podjetjih so že bili prisiljeni uvesti računalniško izmenjavanje podatkov - rip v poslovanje, ker so to zahtevali njihovi kupci. Zato nekatera podjetja že poslujejo elektronsko, nekatera pa se na elektronsko poslovanje pripravljajo. Vrsta akcij pa je sproženih tudi na ravni vladnih organizacij. Temeljna tehnologija elektronskega poslovanja (electronic commerce) je računalniško izmenjavanje podatkov - rip (Electronic Data Interchange - EDI). Rip omogoča, da organizacije namesto papirnatih listin izmenjujejo elektronska sporočila z uporabo računalnikov, telekomunikacij in standardov listin.

S temi prizadevanji je aktivno povezana tudi Univerza v Mariboru. Na Fakulteti za organizacijske vede Univerze v Mariboru že nekaj let izvajajo raziskovalno-razvojni projekt Računalniško izmenjavanje podatkov in medorganizacijski sistemi. V njem sodelujejo trgovska, proizvodna, špedicijska in transportna podjetja, luka, letališče, Agencija za plačilni promet, banke in zavarovalnice, dve občini, Telekom Slovenije, Zveza računovodij, vladne organizacije, naprimer Carinska uprava. Projekt sofinancirajo Ministrstvo za znanost in tehnologijo Republike Slovenije ter sodelujoče organizacije. Slovenski projekt rip in medorganizacijski sistemi je med drugim prispeval k razširjanju spoznanj o obstoju, uporabnosti pa tudi zapletenosti uvajanja tehnologije ripa in elektronskega poslovanja. S tem je Slovenija dosegla določeno stopnjo osveščenosti o ripu in najbrž pridobila na času nekaj let.

Za podjetja v Sloveniji so prizadevanja v omenjenem slovenskem projektu povsem praktično koristna. Na to kažejo nekateri primeri:

- Izmenjavanje elektronskih sporočil namesto papirnih (naročilo, potrditev naročila, račun) nekaterih večjih slovenskih trgovskih organizacijah z dobavitelji.

- Republiška carinska uprava Republike Slovenije je bila v letu 1993 imenovana za koordinatorico modernizacije carinskega poslovanja v enajstih državah Srednje in Vzhodne Evrope. Sedaj za svoje potrebe pripravlja sistem sprejemanja podatkov enotne carinske listine v elektronski obliki.
- Luka Koper spodbuja izvoz in uvoz blaga prek luke brez papirja.
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije že sprejema elektronske račune izvajalcev zdravstvenih storitev namesto papirnih.
- Banke že nekaj let uporabljajo elektronska sporočila v mednarodnem plačilnem prometu v sistemu S.W.I.F.T., omogočajo pa tudi elektronsko poslovanje s sedeža stranke (home banking).
- Agencija za plačilni promet pripravlja uvedbo elektronskih sporočil v plačilnem prometu (nalog za plačilo, obvestilo o plačilu, obvestilo o stanju na računu).
- Ponudniki telekomunikacijskih storitev zagotavljajo vrsto novih storitev.
- Vsakoletna junijska mednarodna konferenca na Bledu (Bled Electronic Commerce Conference) spodbuja razvoj elektronskega poslovanja v Sloveniji in seznanja svetovno strokovno javnost z razmerami v Sloveniji.
- Konzorcij podiplomskih študentov in izobraževalni simpozij, ki ga po blejski konferenci na Otočcu organizirata Univerza v Mariboru in Krka Novo mesto, povezuje slovenske študente s kolegi, ki na univerzah v Evropi, Avstraliji, Aziji in Severni Ameriki s svojimi profesorji proučujejo elektronsko poslovanje.

Lahko pričakujemo, da bodo mnoga slovenska podjetja prisiljena, da se pospešeno elektronsko povežejo s svojimi partnerji doma in v tujini. V Sloveniji je na voljo informacijska tehnologija, ki omogoča takojšen zagon temeljnih oblik elektronskega poslovanja. Potencialni uporabniki so seznanjeni s prednostmi in težavami uvedbe tehnologije elektronskega poslovanja. Strokovnjaki v organizacijah so usposobljeni za njeno začetno uvedbo. Zato je mogoče priporočiti pospešeno razvijanje in uvajanje elektronskega poslovanja v podjetjih in vladnih organizacijah v Sloveniji. V ta namen pa je potrebno organizirati ustrezne akcije, ki naj pripeljejo do praktično delujočih rešitev. Tovrstni ukrepi lahko prispevajo k temu, da bo Slovenija upoštevana kot država, s katero je mogoče poslovati na sodoben način - elektronsko.

J.G.